

یک تصحیح ضروری در مقاله محترم احسان الله ارین زی

بنده با محترم ارین زی صاحب شنایی بالمواجه نداشته ولی با نبشته های شان شنایی دارم . تاجاییکه مقالات اورا خوانده ام ، موصوف در طیف وسیع از موضوعات دارایی معلومات بوده ، قلم توانا دارد و از روی نوشته هایش اورا یک شخص دلسوز به وطن یافته ام . آقای ارینزی اخیرا مقاله پرمحتوی را در سایتهای انترنیتی افغانی بدست نشر سپرده که قسمت چهارم وغالبا اخیری انرا نیز در پورتال فحیم افغان – جرمن خواندم . راقم این سطور نیز یک سلسله معلومات ضروری را که از زمان کارکرده گی های خود بحیث استاد انستیتوت پولی تخنیک کابل و در سمت رییس سروی معادن وجیولوجی وزارت معادن وصنایع بیاد داشتم در ارتباط به راپور جیولوجست های پنتاگون برشته تحریر آورده وتا هنوز سه قسمت ان در سایتهای متذکره نشر گردیده است که باقیمانده ان نیز نشر خواهد شد . محترم ارین زی در قسمت چهارم مقاله خود با اقتباس از نوشته های بنده، مطالب زیاد تحریر وقسما هم ازینجانب نقل قول نموده و در جمله بندی های خود شان گنجانیده است. من درمورد نه تنها اعتراضی نداشته بلکه انرا قابل ستایش میدانم . به نظر بنده اگر مطالب متذکره در جمله بندی های خودم آورده مه شد ، مفهوم و هدف اصلی را از دست نمیداد . طور مثال موصوف از قول من مینویسد که : ، ، . . . پوهنمل حاجی محمد نوزادی عقیده دارد که تمام عناصری که توسط مرکز سروی جیولوجی و پنتاگون امریکا در قلمرو افغانستان نشانی شده اند معدن نیست ، معدن باید . . . ، بنده این اظهارات را طور اخص به ارتباط عناصری ذکر شده در راپور جیولوجست های پنتاگون ننموده بلکه منحیث یک اصل علمی از ان یادآوری کرده ام . البته اینرا به حیث یک موضوع ضمنی یاد اوری نمودم و ضرورت خاص به اصلاح ندارد .

افزون بر ان نقاط ذیل را درمقاله محترم ارین زی قابل تصحیح میدانم :

الف – موصوف دریکی از جاهاییکه از من نقل قول کرده میفرماید : ، ، پوهنمل حاجی محمد نوزادی مورخ افغان مینوسد که . . . ، ، واقعیت اینست که بنده مورخ نبوده بلکه یک جیولوجست هستم .

ب – در جای دیگر محترم ارین زی به قول از یک انجینر فزیک، آقای سلطانزی که در کشور المان مقیم است مینوسد که : ، ، منرال یا معدن به مواد جامد ومتجانسی گفته می شود که . . . ، ، چنین تعریف که از طرف ان محترم انجینر فزیکدان ارایه گردیده از نکای علم جیولوجی درست نمی باشد . زیرا اولاً این تنها مواد جامد نیست که معادن را بوجود می آورد. ذخایر نفت (مایع) و گاز (غیرجامد) را نباید از اصطلاح معدن محروم ساخت . ثانیاً – در کشور های اروپایی راستی هم اصطلاح منرال را در اخبار و مجلات مترادف با معدن مینوسد . اما برطبق علم جیولوجی ظهور هر منرال را نباید به حیث معدن پذیرفت. خلص تعریف منرال را میتوان چنین بیان نمود که منرال عبارت از ترکیب عناصر مختلف کیمیای بوده که دریک شبکه کرسالی معین باهم ارتباط مستحکم داشته و در تمام قسمت های جسم خود خواص فزیکی مشابه را دارد. مجموعه منرالهای مختلف که با فیصدی های معین باهم ترکیب گردد ، حجر را میسازد. حجر میتواند در قسمت های مختلف جسم خود دارای خواص فزیکی متفاوت باشد . ازینجا بر می آید که منرال وحجر در مجموع یک چیز نبوده بلکه اصطلاحات جداگانه است و یک دیگر را تعویض نمی کند . اما معدن میتواند هم از تجمع طبعی منرالها بوجود آید مانند معادن یاقوت و زمرد وهم از تجمع طبعی اجبار مانند

معادن سنگهای مرمر و رخام . هدف اساسی از آوردن دلایل فوق این است که منرال و معدن از نگاهی علمی یکی نبوده و اصطلاح معدن را نباید صرف مختص مواد جامد دانست. افزون بر آن اصطلاح منرال نیز مختص مواد جامد نیست زیرا که حتی اب (دو مالیکول هایدروجن و یک مالیکول اکسیجن) هم یک منرال محسوب میشود . ج - یاد اوری از موجودیت تمام عناصر شامل جدول دوره ای مندلیف در خاک افغانستان از طرف اینجانب صورت گرفته است و در راپور جیولوجست های پنتاگون چنین اظهارات بنظرم نرسیده که باید به آنها منسوب نشود. نقاط فوق را بنده صرف بخاطر تصحیح ضروری بر حسب مکلفیت مسلکی خود کاملاً با نیت سالم ذکر نموده ام ، امیدوارم دلایل علمی متذکره برای قناعت آقای انجینر سلطانزی مقیم المان کافی بوده و محترم ارین زی نیز انرا نیت سالم و مکلفیت مسلکی بنده قبول نموده ممنون سازد. با عرض احترام .

پایان

د پانو شمیره: له ۲ تر ۲

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de
: دلیکني د لیکنيزې بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په خیر و لولئ